

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

Autoriteti i Aviacionit Civil
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva
Civil Aviation Authority

Generalni Direktor Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva Republike Kosovo,

Shodno Članu 21.3 i Članu 40.3 Zakona br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu,

U cilju utvrđivanja uslova za registraciju vazduhoplova u Republici Kosovo, i uređivanja primene oznaka nacionalnosti i registracije shodno Aneksu 7 Konvencije o Međunarodnom Civilnom Vazduhoplovstvu od 7. decembra 1944,

Izdaje sledeću:

UREDBU Br. 2/2009 O
REGISTRACIJI I OZNAČAVANJU VAZDUHOPLOVA

POGLAVLJE 1.
OPŠTI ASPEKTI

Član 1.
Primena

1.1 Ova Uredba određuje uslove za registraciju i označavanje Civilnih vazduhoplova shodno odredbama Glave III, Dela 2, Poglavlja 1, Zakona br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu.

1.2 Ova Uredba se ne odnosi na meteorološke balone sa pilotom, koji se koriste isključivo u meteorološke svrhe, niti na slobodne balone bez pilota i korisnog tereta.

Član 2.
Definicije

Za svrhu ove Uredbe, važe sledeće definicije:

- a) **Avion** znači vazduhoplov sa pogonom koji je teži od vazduha, a koji obezbeđuje uzgon uglavnom od aerodinamičkih reakcija na površinama koje ostaju nepokretne u datim uslovima leta.
- b) **Vazduhoplov** znači svaka naprava koja može da se održava u atmosferi zbog reakcija vazduha, osim reakcija vazduha u odnosu na zemaljsku površinu. U ovoj Uredbi izraz "vazduhoplov" se odnosi samo na civilne vazduhoplove, i ne obuhvata vazduhoplove koje se koriste u državne ili javne svrhe.
- c) **Vazdušni brod (Cepelin)** znači vazduhoplov na pogon koji je lakši od vazduha.
- d) **Autoritet** znači Civilni Autoritet Vazduhoplovstva Republike Kosovo.
- e) **Balon** znači vazduhoplov bez vlastitog pogona koji je lakši od vazduha.
- f) **Materijal otporan na vatru** znači materijal koji je u stanju da izdrži iste ili veće vrućine od čelika gde su dimenzije u oba slučaja pogodne za određene svrhe.
- g) **Jedrilica (Glajder)** znači vazduhoplov bez vlastitog pogona teži od vazduha, koji obezbeđuje uzgon u letu uglavnom od aerodinamičkih reakcija na površinama koje ostaju nepokretne u datim uslovima leta.
- h) **Žiroplan** znači vazduhoplov teži od vazduha koji se u letu održava reakcijama vazduha na jednim ili na više rotora, koji se okreću slobodno po vertikalnoj osovini.
- i) **Vazduhoplov teži od vazduha** znači bilo koji vazduhoplov koji obezbeđuje uzgon u letu uglavnom od aerodinamičkih snaga.
- j) **Helikopter** znači vazduhoplov teži od vazduha koji se održava u letu uglavnom od reakcija vazduha na jednim ili na više rotora na pogon, postavljenih na vertikalnim osovinama.
- k) **Vazduhoplov lakši od vazduha** znači bilo koji vazduhoplov koji se u letu održava uglavnom plutanjem na vazduhu.
- l) **Pogonski uzgon** znači vazduhoplov teži od vazduha koji je sposoban za vertikalni uzlet, vertikalno sletanje i za let na niskim brzinama koji zavisi uglavnom od pogonskih aparata za uzgon ili potisaka motora za uzgon tokom ovih režima leta i o nerotirajućim aerodinamičkim profilima za uzgon tokom horizontalnog leta.
- m) **Rotoletelica** znači pogonski vazduhoplov teži od vazduha koji se u letu održava reakcijom vazduha na jedan ili više rotora.

n) **Država registracije** znači država u čiji je registar registrovan vazduhoplov.

POGLAVLJE 2. **USLOVI ZA REGISTRACIJU**

Član 3. *Opšti aspekti*

3.1 Nijedno lice ne sme upravljati civilnim vazduhoplovom koji ispunjava uslove za registraciju po zakonima Republike Kosovo ukoliko nije registrovan od svog vlasnika ili operatora shodno odredbama ove Uredbe i ukoliko Autoritet nije izdao Sertifikat koji se treba nositi u tom vazduhoplovu tokom svih operacija.

3.2 Sertifikat registracije izdaje se na albanskom, srpskom i engleskom jeziku.

3.3 Sertifikat registracije izdaje Autoritetet u obliku koji je predviđen Aneksom I ove Uredbe i prema dimenzijama koje su predviđene od strane Autoriteta.

Član 4. *Podobnost za registraciju*

4.1 Vazduhoplov se može registrovati u Republici Kosovo samo ukoliko:

a) Je u svojini/upravlja se od:

- i) Državljana Republike Kosovo ili lica koji je državljanin ili građanin države EU ili države članice ECAA,
- ii) Državljanina druge države kome je zakonski odobren stalni boravak u Republici Kosovo,
- iii) Korporacije koja je zakonski organizovana i deluje prema zakonima Republike Kosovo i vazduhoplov se nalazi i prevashodno koristi u Republici Kosovo, ili
- iv) Subjekta Vlade Republike Kosovo ili neke njene političke pod-divizije,

b) Nije registrovan po zakonima neke druge države.

4.2 U slučaju kratkoročnih sporazuma o zakupu, da bi se ispunile privremene potrebe aviokompanije ili u vanrednim okolnostima, Autoritet može odstupiti od zahteva odredaba Člana 40.2 a. Zakona br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu, prema uslovima Uredbe Saveta (EEC) Br. 2407/92 iz 23. jula 1992. o licenciranju avio prevoznika.

Član 5.

Primena

5.1 Lice koje želi da registruje vazduhoplov u Republici Kosovo mora podneti zahtev za registraciju vazduhoplova u obliku i na način koji su prihvatljivi za Autoritet. Svaki zahtev treba:

- a) Da potvrđuje počinovanje Članu 4;
- b) Da prikaže dokaze kojima se potvrđuje vlasništvo; i
- c) Da je potpisan mastilom.

5.2 Nakon što podnosioc zahteva ispuni sve uslove za registraciju, Autoritet izdaje Sertifikat o registraciji.

5.3 Taksa koja je predviđena zakonom podnosi se zajedno sa zahtevom za registraciju vazduhoplova pri Autoritetu.

Član 6.

Registar vazduhoplova

6.1 Autoritet održava registar vazduhoplova koji za svaki registrovani vazduhoplov sadrži informacije zapisane na Sertifikatu registracije i bilo koje druge informacije koje nalaže Autoritet.

6.2 Na zahtev ugovorenoj državi ICAO-a ili ICAO-u, Republika Kosovo pruža informacije o registraciji vazduhoplova i/ili vlasništvu nekog određenog vazduhoplova registrovanom u Republici Kosovo.

POGLAVLJE 3.

OZNAKE NACIONALNOSTI I REGISTRACIJE

Član 7.

Opšti aspekti

7.1 Nijedno lice ne sme upravljati civilnim vazduhoplovom registrovanim u Republici Kosovo ukoliko nisu prikazani oznake nacionalnosti i registracije shodno odredbama ovog Člana.

7.2 Nijedno lice ne sme staviti na vazduhoplov neki dizajn, znak, ili simbol koji menja oznake nacionalnosti ili registracije ukoliko nije ovlašćen od Autoriteta.

7.3 Trajne oznake nacionalnosti i registracije vazduhoplova moraju biti:

- a) Bojene na letelici ili pričvršćivati drugim sredstvima, obezbedivši pritom isti stepen trajnosti;
- b) Bez ukrasa;
- c) U kontrastnoj boji od pozadine:
- d) Dovoljno čitljive; i
- e) Održavane čisto i vidljive tokom celog vremena.

Član 8.

Prikazivanje oznaka: opšti aspekti

8.1 Oznaka nacionalnosti svih vazduhoplova registrovanih u Republici Kosovo je KS.

8.2 Autoritet obaveštava stalnog Sekretara Organizacije Međunarodnog Civilnog Vazduhoplovstva o oznakama nacionalnosti na vazduhoplovima Republike Kosovo.

8.3 Svaki vlasnik treba postaviti na svoj vazduhoplov oznaku nacionalnosti KS kao i oznaku registracije, koja se sastoje od tri štampana slova pisana latinskim pismom, dodeljena od strane Autoriteta. Slova ne smeju sadržavati ukrase, dok se između oznaka nacionalnosti i registracije postavlja kratka crtica.

8.4 Kombinacije slova upotrebljenih za registracijsku oznaku koje se mogu pomešati sa peto-slovnim kombinacijama Međunarodnog kodnog signala, Deo II, tro-slovnim kombinacijama koje počinju sa „Q“, korišćene od Koda Q, kao i sa signalom za pomoć SOS, ili drugim hitnim signalima, ne izdaju se od strane Autoriteta.

Član 9.

Veličina oznaka

9.1 Svaki vlasnik vazduhoplova treba postaviti oznake na vazduhoplovu i to u veličinama predviđenim ovim Članom.

9.2 Visina. Slova trebaju biti iste visine, i to na:

- a) Vazduhoplovu težim od vazduha najmanje:
  - i) 50 centimetara visine ako su na krilu, i
  - ii) 30 centimetara visine na trupu (ili sličnoj konstrukciji) i na vertikalnim repnim površinama;

- b) Vazduhoplovu lakšim od vazduha, osim kod slobodnih balona bez pilota, najmanje 50 centimetara visine.
- c) Slobodnim balonima bez pilota određuju se od strane Autoriteta, uzimajući u obzir dimenzije korisnog tereta na kojoj se učvršćuje ploča za identifikaciju.

9.3 Širina. Simboli trebaju biti iste širine, koja je dve trećine visine, osim slova "I", koja treba imati širinu jedne šestine visine.

9.4 Debljina. Simboli se upisuju punom linijom i imaju debljinu jedne šestine visine.

9.5 Razmak. Razmak između svakog slova ne sme biti manji od jedne četvrtine širine slova.

9.6 Jednoličnost. Oznake koji se predviđaju ovom Uredbom, za vazduhoplove sa nepokretnim krilima, trebaju biti iste visine, širine, debljine kao i istog razmaka na obe strane vazduhoplova.

Član 10.

Lokacija oznaka na vazduhoplovu težim od vazduha

10.1 Vlasnik vazduhoplova sa nepokretnim krilima treba postaviti oznake na donjoj površini strukture krila i to kao u nastavku:

- a) Postavljaju se na levoj polovini donje površine strukture krila, osim ako se ne prostiru preko cele donje površine strukture krila.
- b) Koliko je to moguće, oznake se postavljaju na istoj razdaljini između prednje i zadnje strane krila.
- c) Gornja strana slova postavlja se prema prednjoj strani krila.

10.2 Na vazduhoplovu težim od vazduha sa trupom (ili sličnom konstrukcijom) i/ili vertikalnom površinom repa, oznake treba postaviti ili na vertikalnoj površini repa ili na strani trupa tako da:

- a) Ako se postave na vertikalnoj površini repa, oznake treba postaviti horizontalno na obe površine vertikalnog repa ili na spoljnim površinama mult-vertikalnog repa.
- b) Ako se postave na površini tela, oznake treba postaviti horizontalno na obe strane tela, između zadnje ivice krila i prednje ivice horizontalnog stabilizatora.

- c) Ako se omotači motora ili drugi dodaci nalaze u zoni opisanoj paragrafom 10.2 b) i pritom su sastavni deo vazduhoplova, znaci se mogu postaviti i na omotaču ili dodacima.

Član 11.

Lokacija oznaka na vazduhoplovu lakšim od vazduha

11.1 Vazdušni brod (Cepelin). Vlasnik treba postaviti oznake na vazdušnom brodu i to na:

- a) Trupu, ispisano uzduž obe strane trupa i simetrično na gornjoj površini; ili
- b) Horizontalnim i vertikalnim površinama stabilizatora;
  - i) Za horizontalni stabilizator, oznake se trebaju postaviti na desnoj polovini gornje površine kao i na levoj polovini donje površine, gde su slova usmerena prema zadnjoj ivici; i
  - ii) Za vertikalni stabilizator, postavljaju se na svakoj strani donje polovine stabilizatora, gde se slova postavljaju horizontalno.

11.2 Sferični baloni (osim onih bez pilota). Vlasnik treba postaviti oznake na dva mesta dijametralno jedan naspram drugog i blizu maksimalnog horizontalnog perimetra balona.

11.3 Ne-sferični baloni (osim bez pilotnih slobodnih balona). Vlasnik treba postaviti oznake na svaku stranu blizu maksimalnog dijametra balona, odmah iznad trake za konopce ili iznad mesta za pričvršćivanje kablova za održavanje korpe.

11.4 Vazduhoplovi lakši od vazduha (osim slobodnih balona bez posade). Vlasnik postavlja oznake bočno i oni trebaju biti vidljivi sa obe strane kao i sa zemlje.

11.5 Slobodni baloni bez pilota. Vlasnik postavlja oznake koje se trebaju videti na ploči za identifikaciju.

Član 12.

Posebni slučajevi za veličinu i mesto postavljanja oznaka

12.1 Ako je jedna od površina predviđena za postavljanje oznaka određena ovom Uredbom dovoljno velika, a druga nije, onda se oznake postavljaju na većoj površini.

12.2 Ako nijedna od površina nije dovoljnih dimenzija za oznake potrebne veličine, Autoritet može dozvoliti postavljanje oznaka sa najvećom mogućom veličinom na strani sa većom površinom.

12.3 Ako zbog oblika vazduhoplova nije moguće označiti vazduhoplov u skladu sa ovom Uredbom, vlasnik može podneti zahtev kod Autoriteta za drugačiju proceduru.

Član 13.

Prodaja vazduhoplova; odstranjivanje oznaka

U slučaju prodaje vazduhoplova registriranom u Republici Kosovo, vlasnik Sertifikata o Registraciji pre isporučivanja kupcu odstranjuje sve oznake o nacionalnosti i registraciji u Republici Kosovo, osim ako kupac nije državljanin ili drugo pravno lice predviđeno članom 4.1 (a).

Član 14.

Potrebna ploča za identifikaciju

Vlasnik na svakom vazduhoplovu, registrovanom po ovoj Uredbi, postavlja jednu identifikacionu ploču koja;

- a) sadrži informacije o tipu vazduhoplova, modelu, serijski broj, oznake nacionalnosti, i oznake registracije;
- b) je napravljena od metala otpornog na vatru ili nekog drugog materijala otpornog na vatru sa pogodnim fizičkim osobinama; i
- c) je pričvršćena za vazduhoplov na vidljivom položaju, blizu glavnog ulaza, ili, u slučaju slobodnih balona bez pilota, na vidljivom mestu na spoljnom delu utovara.

Član 15.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu 22. oktobra 2009.

Dritan Gjonbalaj
Generalni direktor

ANEKS I

SERTIFIKAT O REGISTRACIJI

Numri rendor në regjistër: Broj uložaka u registar: Registry Insert Number:		Tipi i mjetit ajror: Tip vazduhoplova: Type of Aircraft:
Republika e Kosovës - Republika Kosovo - Republic of Kosovo Autoriteti i Aviacionit Civil - Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva - Civil Aviation Authority		
CERTIFIKATË E REGJISTRIMIT - SERTIFIKAT O REGISTRACIJI - CERTIFICATE OF REGISTRATION		
1. Nacionaliteti dhe shenja e regjistrimit: Nacionalnost i oznaka registracije: Nationality and Registration Mark:	2. Prodhuesi, tipi dhe modeli: Proizvođač, tip i model: Manufacturer, Type & Model:	3. Numri serik i mjetit ajror: Serijski broj vazduhoplova: Aircraft Serial Number: ....
4. Emri i pronarit - Ime vlasnika - Name of Owner: ..... 5. Adresa e pronarit - Adresa vlasnika - Address of Owner:		
6. Me këtë vërtetohet se mjeti ajror i përshkruar më lart është i regjistruar sipas rregullave në Regjistrin e mjeteve ajrore civile të Republikës së Kosovës, në përputhje me Konventën për aviacionin civil ndërkombëtar të datës 7 dhjetor 1944, Ligjin Nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil dhe rregulloret e nxjerra në përputhje me këtë Ligj. Ovim se potvrđuje da je gore navedeni vazduhoplov upisan u Registar civilnih vazduhoplova Republike Kosova u skladu sa Konvencijom o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu od 7 decembra 1944 godine, Zakonom br. 03/L-051 o Civilnom Vazduhoplovstvu i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona. It is hereby certified that the above described aircraft has been duly entered on the Civil Aircraft Register of the Republic of Kosovo in accordance with the Convention on International Civil Aviation dated 7 December 1944, with the Law No. 03/L-051 on Civil Aviation and the regulations issued thereunder.		
Data e lëshimit - Datum izdavanja - Date of Issue:	Vula dhe nënshkrimi - Peçat i potpis - Stamp and Signature:	